

Anton Cotteleer: 'raw/still/again'

In zijn essay 'The Fall of Art' prijst de Amerikaanse schrijver William Burroughs de kracht van montage, en schrijft: 'montage is actually much closer to the facts of perception, than representational painting. Take a walk down a city street and put what you have just seen down on canvas. You have seen half a person cut in two by a car, bits and pieces of street signs and advertisements, reflections from shop windows – a montage of fragments. And the same thing happens with words...Consciousness *is* a cut-up; life *is* a cut-up. Every time you walk down the street or look out of the window, your stream of consciousness is cut by random factors.' (*The Adding Machine: Collected Essays*, London: John Calder, 1985, p. 62)

Burroughs' woorden komen in gedachten bij het bekijken van het werk van Anton Cotteleer, een kunstenaar wiens werk een verkenning is van het fragment, het gedeeltelijke object en de confrontatie, meestal bemiddeld door fotografie en bijna altijd gebracht als sculptuur.

Zijn bijdrage aan het veld van de hedendaagse beeldhouwkunst is subtiel gevoelig en doordacht, zoals deze nieuwe tentoonstelling 'raw/still/again', die tegelijkertijd openheid, fragmentatie en een niet-narratieve structuur oproept, toont. Zijn voornaamste domein is het thuis, eerder dan de straat, waarbij hij zich richt op de gevonden foto, als beeld en als materieel object met een persoonlijke, autobiografische betekenis. We zien een nieuwsgierige sculpturale verbeelding aan het werk, die de materiële, tastbare, ruimtelijke en emotionele levens van foto's verkent en ze gebruikt als bronmateriaal voor het creëren van nieuwe sculpturen. Vaak worden deze beelden gememoriseerd en voegen ze zich bij een databank van beelden in het hoofd van de kunstenaar, waar vervolgens over wordt gemijmerd. De resulterende sculpturen zijn steeds verrassende, enigszins onrustwekkende objecten. Verwijzingen naar artistieke conventies worden vermengd met meer persoonlijke associaties. Er ontstaan vertrouwde, en toch vreemde objecten. Volledig, maar ook onvolledig; ruw, maar tegelijk glad; handgemaakt, maar ook smetteloos; passief, maar ook schokkend... ze verstoren telkens weer ons gevoel van normaliteit en ontregelen onze verwachtingen.

Deze nieuwe tentoonstelling, bestaande uit 15 nieuwe werken, zit vol van dergelijke ongemakkelijke sculpturale raadsels. Keramiek, epoxyhars en textiel zijn hier de belangrijkste materialen, vaak samen gebruikt binnen één werk. Ze maken combinaties mogelijk van met de hand gemodelleerde en gegoten oppervlakken, en van verschillende stappen van artistieke aanraking en manipulatie. Cotteleer heeft een fascinatie voor ouderwetse zakdoeken; hij gebruikt hun rasterpatronen en transparantie en verwerkt ze in harsoppervlakken. Tranen van verdriet en van vreugde worden gesuggereerd, en veel van zijn werken worden achtervolgd door een sfeer van erotische melancholie. Het kleurenpalet is een fel, onrustig samengaan van huidtinten, pastels en aardkleuren. Hoofden balanceren op de sokkel-knieën van een hoofdloze kariatide. (Cotteleer gebruikt zijn sculpturen soms als dragers voor andere, kleinere sculpturen.) Omkeringen zijn overal aanwezig: hoofden hangen ondersteboven, in een sluimerende toestand, en billen wijzen naar de hemel. Lang gekende en gememoriseerde vormen worden in keramiek samengebracht tot dubbele beelden waarin lichamen en lichaamsdelen in elkaar smelten, die al slaapwandeland in elkaar opgaan. Hun symmetrieën en asymmetrieën, hun leegte en soliditeit, hun onmogelijkheid en aannemelijkheid verstoren in gelijke mate.

Alles (en niets) is wat het lijkt. Cotteleers wereld is er een van doorleefde, doordachte beeldobjecten, versmeltingen die door het geheugen zijn geërodeerd en door verlangen zijn gladgestreken. Gedeeltelijke glimpjes van iets groters, herinnerd maar ongezien, en slechts heel even gevoeld. Raw...still...again.

Jon Wood